

กิตติภทท์ คงวัง 2553: ดนตรีประกอบพิธีกรรมเข้าเฝ้าฯ: กรณีศึกษา บ้านสองชั้น ตำบลสองชั้น
อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา)
สาขาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาดนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ บุคลธรวงศ์, ศษ.ด. 223 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาบทเพลง โดยศึกษาถึง วัตถุประสงค์ของการบรรเลง บทเพลง
ในช่วงของพิธีการ โอกาสที่ใช้บรรเลง วิเคราะห์ทำนอง (วิเคราะห์ Form การประพันธ์) 2) ศึกษาเครื่องดนตรี
ลักษณะทางกายภาพของเครื่องดนตรี และการผสมวงดนตรี 3) ศึกษาความเชื่อในการสร้างงานดนตรีในพิธีการ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ใช้เพลงและพิธีกรรมการบรรเลง 3 รูปแบบคือ เพลงในพิธีกรรมขึ้นครูหรือบูชาครู,
เพลงในพิธีกรรมการเข้าทรง (พิธีกรรมเข้าเฝ้าฯ, พิธีกรรมชาวบ้าน), เพลงในพิธีกรรมการตัดพลาญ และบทเพลง
ในช่วงของพิธีการหลักมี 6 เพลง ดังนี้ เพลงเชิดกลอง, เพลงยั่วปริง, เพลงจะโกล, เพลงเฮาตาสะแล, เพลงมมัวดเกิ้ลัว
ตา และเพลงจะเรียง โอกาสที่ใช้บรรเลงมีขั้นตอนหลักๆ 3 ขั้นตอนคือ การไหว้ครูหรือขึ้นครู, การหาผีและเรียกขวัญ
และการตัดพลาญ และพบรูปแบบโครงสร้างของบทเพลง 3 แบบคือ Iterative Form , Binary Form และRounded
Binary Structure กลุ่มเสียงพบได้ 5-6 เสียง โดยมีช่วงเสียงกว้างสุดคือ G-G₂, รูปลักษณะของทำนองพบ 5 รูปแบบ,
ผิวพรรณพบได้ 2 ลักษณะคือ Monophony, Idiomatic Heterophony

2) ดนตรีที่ใช้ประกอบพิธีกรรมคือ ระนาดเอก ซอด้วงใหญ่ ปี่สไล ตรีวกลาง แคนแปด กลองตะโพน
กลองตุ้ม กลองกันตรึม ฉาบเล็กและฉิ่ง โดยมีระบบเสียงของเครื่องดนตรีที่ดำเนินทำนองส่วนใหญ่ใช้ 7 เสียง โดยมี
ระยะห่างระหว่างเสียงดังนี้ ระนาดเอก มีระบบเสียง คือ 287, 22, 224, 320, 10 และ 189 เซ็นต์ ซอด้วงใหญ่ มีระบบ
เสียง คือ 47, 296, 197, 158, 63 และ 252 เซ็นต์ ปี่สไล มีระบบเสียง คือ 140, 262, 95, 171, 189 และ 115 เซ็นต์
แคนแปด มีระบบเสียง คือ 152, 33, 287, 204, 229 และ 180 เซ็นต์ ตรีวกลาง มีระบบเสียง คือ 210, 185, 65, 239, 175
และ 221 เซ็นต์ และมีการผสมวงดนตรี คือ วงดนตรีปี่พาทย์เขมร, วงตรวกันตรึม และวงแคน

3) ความเชื่อในการสร้างงานดนตรีในพิธีการ โดยในแต่ละช่วงของพิธีกรรมจะมีการใช้บทเพลงที่เกี่ยวกับ
ความเชื่อในแบบของชาวเขมร โดยความเชื่อในเรื่องของครูบาอาจารย์และต้องมีการไหว้ครูก่อนเริ่มพิธีกรรมทั้งตัว
บองบ๊อดและนักดนตรี, ความเชื่อในเรื่องของประกำ (การกลิ้งช้าง), ความเชื่อในเรื่องศาลตาปู่, ความเชื่อในเรื่อง
ของการเรียกขวัญคนป่วยและเครือญาติ, ความเชื่อในเรื่องของผี (ปู่, ย่า, ตา, ทวด หรือผีบรรพบุรุษต่างๆ), และความ
เชื่อในเรื่องของการไล่ผีเพื่อปัดเป่าสิ่งที่ไม่ราบรื่นหรือกระทำให้เจ็บไข้ได้ป่วย

ลายมือชื่อนิติสด

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก